

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jana Rutsche a soudkyň Mgr. Heleny Konečné a JUDr. Martiny Kúchlerové, Ph.D., ve věci

žalobce: **P. F. Z.**
zastoupený advokátem Mgr. Václavem Píchou
Sladkovského 51, 506 01 Jičín

proti
žalované: **Vězeňská služba ČR, věznice Valdice**
se sídlem Valdice, Náměstí Míru 55

v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 21. 12. 2020 o stížnosti proti rozhodnutí ze dne 17. 12. 2020, čj. VS-226008-5/ČJ-2020-802232/KŘ,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Předmět řízení a rozhodnutí správního orgánu

1. Žalobce se žalobou ze dne 3. 2. 2021 domáhal zrušení shora specifikovaného rozhodnutí žalované, kterým byla zamítnuta jeho stížnost proti rozhodnutí ze dne 17. 12. 2020, čj. VS-226008-5/ČJ-2020-802232/KŘ, jímž mu byl uložen kázeňský trest podle § 46 odst. 3 písm. g) zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „zákon o výkonu trestu odnětí svobody“), a to celodenní umístění do uzavřeného oddílu na 10 dnů.

II. Shrnutí žalobních bodů

2. Včas podanou žalobou se žalobce domáhal přezkoumání zákonnosti shora uvedeného rozhodnutí, jakož i jemu předcházejícího prvostupňového rozhodnutí a navrhl jejich zrušení a vrácení věci žalované k dalšímu řízení.
3. Žalobní body soustředil do následujících tří okruhů.

1. Nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí

4. Žalobce předně namítl, že se vytýkaného jednání (nevhodného chování proti řediteli věznice) nedopustil a rozhodnutím o uložení kázeňského trestu, ani rozhodnutím o stížnosti není prokázán opak. Dle jeho názoru je odůvodnění rozhodnutí o uložení kázeňského trestu naprosto nedostačující co do svého obsahu. Tato skutečnost zakládá jeho nepřezkoumatelnost, která hraničí s vyslovením nicotnosti rozhodnutí. Odůvodnění se omezuje na konstatování, co bylo vzato za podklad rozhodnutí, nicméně ani v nejmenší míře neuvádí, co z označených důkazních prostředků bylo vytěženo za konkrétní důkazy, popřípadě úvahové pochody, na základě kterých byl žalobce shledán vinným a byl mu uložen poměrně přísný trest. Odůvodnění rozhodnutí dle žalobce prakticky kapituluje na hodnocení jednotlivých důkazních prostředků, které označuje za klíčové a jediné užité pro vlastní konstatování jeho viny.
5. Dle žalobce je řízení zatíženo vadou v dokazování a je třeba je opakovat, neboť ze spisového materiálu je na první pohled zřejmé, že v průběhu protokolace jednotlivých svědeckých výpovědí muselo dojít zřejmě technickou chybou k překopírování obsahu záznamu o kázeňském přestupku ze dne 10. 12. 2020 do obsahu všech tří protokolů o podané výpovědi svědků, které jsou prakticky totožné (a tedy zjevně vadné). I přes tuto zjevnou vadu došlo k vydání rozhodnutí a následně i k jeho potvrzení v řízení o podané stížnosti.
6. Dle žalobce mu rozhodnutí dává k tíži jeho pasivitu, když dle žalované nepopírá svou vinu a nenavrhoval důkazy. Poukázal proto na zásadu *nemo tenetur se ipsum accusare*, se kterou jsou uvedené úvahy rozhodnutí v zásadním rozporu.
7. K výši kázeňského trestu žalobce namítl, že rozhodnutí se ji snaží odůvodnit uvedením počtu jeho kázeňských trestů za dobu celého roku, ve kterém se incident měl odehrát. Tato izolovaná skutečnost je však nedostatečná pro rozhodnutí o druhu a výměře trestu za kázeňský přestupek. Není zohledněna doba výkonu trestu odnětí svobody, není hodnocena závažnost skutku a jeho následků (jakož i závažnost a povaha skutků minulých, jsou-li brány v potaz), ani osoba žalobce. Pakliže rozhodnutí ukládá z objektivního hlediska nejprísnejší kázeňský trest, je nezbytné trvat na důsledném zdůvodnění takového postupu a nelze se spokojit s odkazem na počet kázeňských trestů (není ani zřejmé, za jaké prohřešky byly tresty ukládány a jaké tresty byly v minulosti ukládány). Současně není zdůvodněna úvaha žalované, že je kázeňský trest přiměřený a přispěje k dosažení účelu výkonu trestu. Pokud pověřený zaměstnanec žalované vycházel z dříve uložených trestů a jejich vlivu na žalobce, jedná se o jeho subjektivní názor. Takový postup žalované je však ve zjevném rozporu s ustanovením § 47 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Současně by postupem žalované mohlo dojít k porušení zásady *ne bis in idem*, kdy je žalobce opakovaně trestán za skutky, pro něž byl již jednou

potrestán. Jedná se o nepřípustné dvojí přičítání, ke kterému se opakovaně vyslovil i Ústavní soud.

8. Žalobce uzavřel, že z odůvodnění rozhodnutí o uložení kázeňského trestu nelze dospět k závěru, že se měl dopustit předmětného jednání, které má naplňovat znaky kázeňského přestupku, a není tedy ani možné, aby mu byl uložen trest. S ohledem na tvrzené skutečnosti žalovanou nicméně uložený trest považuje za hrubě nepřiměřený vzhledem k jednání, kterého se měl dopustit, druh a výše trestu nejsou náležitě zdůvodněny. Výše uvedené vady nezhojila žalovaná ani rozhodnutím o stížnosti. Pro označené vady považuje žalobce napadené rozhodnutí za nezákonné.

2. Vady předcházejícího řízení, které způsobují nezákonnost napadeného rozhodnutí

9. Žalobce má za to, že z napadeného rozhodnutí a správního spisu vyplývá zjevná nesprávnost provedeního dokazování. Jednak hlavními důkazními prostředky byly výpovědi svědků a žalobci nebylo umožněno být přítomen provádění vlastních výslechů a případně svědkům klást otázky či se vyjadřovat do protokolace jejich výpovědí. Takový postup je rozporný s právem na kontradiktornost řízení a právem na spravedlivý proces. Svědecké výpovědi byly provedeny mimo ústní jednání, nicméně o této skutečnosti nebyl žalobce ze strany žalované informován dle ustanovení § 51 odst. 2 správního řádu. Již tyto vady zakládají procesní pochybení, pro která jsou rozhodnutí nezákonná a nesprávná.
10. Řízení je dle žalobce zatíženo i další vadou. Provedené dokazování je totiž zjevně nesprávně zaprotokolované, neboť všechny tři svědecké výpovědi jsou do posledního písmenka totožné a dokonce shodné se zněním záznamu o kázeňském přestupku. S ohledem na vlastní povahu svědecké výpovědi, při níž svědek reprodukuje vlastními slovy skutečnosti, které vnímal, je prakticky nemožné, aby jednu a tu stejnou událost popsali tři svědci naprosto stejně. Nejedná se pouze o obsahovou podobnost, ale o totožnost použitých slov, slovosledu, tvorby popisu události, reprodukování sdělení žalobce, atp. Muselo by se jednat o zjevně naučenou výpověď, což by nicméně žalovaná ve svém rozhodnutí musela rovněž hodnotit při zkoumání věrohodnosti a pravdivosti svědeckých výpovědí. Svědecké výpovědi jsou tedy buď naučené, a proto lživé (pro tento závěr lze poukázat i na skutečnost, že bez odůvodnění nebyla zajištěna výpověď poškozeného ředitele věznice), či se skutečně jedná o technickou závadu v protokolaci, kterou je však nezbytné odstranit.

3. Rozhodnutí o stížnosti vydala úřední osobou vyloučená z rozhodování a bez kázeňské pravomoci

11. Žalobce konstatoval, že rozhodnutí o stížnosti vydal pan mjr. Bc. R. P., v z. komisaře npor. D. V. Jednak ze správního spisu není zřejmé, zda má označená úřední osoba pravomoc k danému rozhodování, neboť ustanovení § 52 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody stanoví, že o stížnosti proti rozhodnutí o kázeňském přestupku rozhoduje ředitel věznice, nebo k tomu zmocněný zaměstnanec. Ze správního spisu neplyne, že by k tomuto rozhodování někoho ředitel věznice Valdice zmocnil. Žalobce má tedy za to, že o jeho kázeňském přestupku rozhodovaly úřední osoby v rozporu se zákonem, neboť k tomuto ze zákona nemají svěřenou pravomoc a tuto jim ani oprávněná osoba v souladu se zákonem prokazatelně nedelegovala. Napadené rozhodnutí je z tohoto důvodu nicotné, kdy rozhodující úřední osoba neměla pravomoc ve věci kázeňského přestupku žalobce vůbec rozhodovat.

12. I v případě, kdy by se žalované podařilo prokázat, že rozhodující úřední osoba měla potřebnou pravomoc, je třeba konstatovat, že ředitel věznice Valdice byl z rozhodování vyloučen pro svůj vlastní zájem ve věci, kdy je označován za osobu skutkem poškozenou. Rovněž ale mjr. Bc. R. P. nemohl ve věci rozhodovat pro svůj vztah k řízení. Jedná se totiž o jednoho ze svědků. Není přípustné, aby v demokratickém právním státě rozhodoval o vině a trestu třetích osob kdokoli, kdo by jen mohl mít (i hypotetický) zájem na výsledku řízení, tím spíše osoba jednoznačně na výsledku řízení zainteresovaná. Stejně tak jen stěží lze konstatovat objektivnost rozhodnutí osoby, která v tom samém řízení podává svědeckou výpověď k tíži žalobce. Je zřejmé, že i pokud by měl mjr. Bc. R. P. zmocnění rozhodovat o stížnosti žalobce, přesto rozhodovat nemohl, neboť byl z řízení pro svůj poměr (podjatost) v souladu s ustanovením § 14 správního řádu vyloučen. V daném případě by bylo nezbytné, aby o věci rozhodovala jiná ze zákona oprávněná a nepodjatá osoba, případně svou pravomoc delegovala na jiného zaměstnance.
13. Podjatá osoba rozhodovala až v řízení o stížnosti žalobce, její totožnost mu do okamžiku doručení rozhodnutí o stížnosti nebyla známa a nemohl tedy uplatnit námitky podjatosti dříve.
14. I z tohoto důvodu je napadené rozhodnutí nezákonné a je třeba je zrušit.

III. Vyjádření žalované k žalobě

15. Žalovaná ve vyjádření k žalobě zrekapitulovala průběh řízení o uložení kázeňského trestu žalobci, který mu byl uložen dne 17. 12. 2020. V reakci na žalobní námitky týkající se předmětného rozhodnutí uvedla, že tyto námitky měly být žalobcem uplatněny již v rámci podání stížnosti, aby na ně mohlo být reagováno v rámci rozhodnutí o stížnosti. Žalobce však svoji stížnost proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu žádným věcným způsobem nedoplnil, a to ani k dotazu správního orgánu. Kromě toho, že ve své stížnosti označil svědky za lháře, se pouze obsáhle urážlivým způsobem vyjadřoval jak o řediteli věznice, tak o ostatních dotčených osobách. I přes urážlivé vyjadřování žalobce byly v rámci řízení o stížnosti posouzeny všechny podstatné okolnosti kázeňského řízení včetně použitých důkazních prostředků. Tvrzení žalobce, že se uvedeného skutku nedopustil, je v přímém rozporu se zadokumentovanými skutečnostmi. Žalobci bylo umožněno, aby se ke spáchanému kázeňskému přestupku vyjádřil, avšak k předloženým důkazům (svědeckým výpovědím) se odmítl vyjádřit a formulář odmítl podepsat. Důkazy tak nezpochybnil, ani nenavrhл provedení důkazů nových, které by hovořily v jeho prospěch. Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu bylo opřeno o tři svědecké výpovědi zaměstnanců a příslušníků Vězeňské služby ČR. Jedná se o osoby důvěryhodné a jejich svědectví lze pro prokázání viny žalobce považovat za zcela dostatečné.
16. Dle žalované není na místě námitka nedůvěryhodnosti výpovědi svědků pro jejich formální podobnost. Jejich výpovědi jsou zpracovány v souladu s požadavky kladenými na kázeňské řízení dle ustanovení § 58 odst. 3 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „řád výkonu trestu odnětí svobody“). Všichni svědci byli přímo přítomni spáchání kázeňského přestupku žalobce, nejednalo se o nijak komplikovaný skutek, neboť spočíval i v laicky srozumitelném výroku v anglickém jazyce a zároveň byly jejich výpovědi zpracovány bezprostředně po řešené události. V průběhu kázeňského řízení byl žalobce pasivní, neboť i přes opakované poučení vědomě nevyužil svého zákonného práva aktivně se podílet na průběhu kázeňského řízení, zejména navrhnout důkazy na svoji obhajobu.

17. Žalovaná dále uvedla, že odůvodnění výše a druhu kázeňského trestu bylo dostatečně odůvodněno v rozhodnutí ze dne 17. 12. 2020. Výčet doposud uložených kázeňských trestů spolu s povahou předchozích přestupků je v daném kontextu dostatečný k dokreslení charakteru žalobce. Jedná se zcela nepochybně o zvlášť závažný kázeňský přestupek, neboť žalobce bezdůvodně vulgárně urážel ředitele věznice. Odůvodnění vydaného rozhodnutí obsahuje stručné odůvodnění druhu a výše uloženého kázeňského trestu, a to v souladu s nařízením generálního ředitele Vězeňské služby ČR č. 23/2020, o kázeňském řízení u obviněných, odsouzených a chovanců (dále jen „NGŘ č. 23/2020“). Žalobce byl do věznice Valdice umístěn dne 10. 12. 2019 a za období pouhého jednoho roku byl čtyřikrát kázeňsky potrestán, a to i za závažné kázeňské přestupky, což je uvedeno už v odůvodnění prvostupňového rozhodnutí. Druh a výše uloženého kázeňského trestu jsou dle žalované náležitě odůvodněny jednak jeho předchozím chováním, dříve uloženými kázeňskými tresty, které zjevně neměly požadovaný výchovný účinek, odkazem na neplnění programu zacházení a závažností spáchaného kázeňského přestupku. Při rozhodování o druhu a výši trestu byla tato skutečnost brána v úvahu, neboť předchozí chování odsouzeného je při kázeňském řízení vždy posuzováno tak, aby při ukládání trestu byla dodržena zásada přiměřenosti a výsledný výchovný účel trestu byl co nejvyšší. Uložený kázeňský trest musí být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a dopouští-li se odsouzený závažných kázeňských přestupků opakovaně, je i z výchovného hlediska logické, že se postupně uložené tresty mohou zpříšňovat, pokud se ty předchozí míjejí výchovným účinkem.
18. K námitkám týkajícím se vad kázeňského řízení žalovaná uvedla, že dokazování bylo provedeno v souladu s ustanovením § 58 řádu výkonu trestu odnětí svobody a NGŘ č. 23/2020. Speciální pedagog (jako správní orgán I. stupně) v souladu s uvedenými předpisy provedl výslech svědků a jejich výpovědi zapsal do předepsaného tiskopisu. Žalobci bylo umožněno, aby se se všemi důkazními prostředky seznámil, což stvrdil svým podpisem, následně se k důkazním prostředkům vyjádřit odmítl. Žalovaná uvedla, že výpověď poškozeného, tj. ředitele věznice, nebyla zajištěna, neboť k prokázání viny žalobce nebyla nezbytná vzhledem k množství svědků přímo přítomných kázeňskému přestupku.
19. K námitce, že rozhodnutí o stížnosti bylo vydané úřední osobou vyloučenou z rozhodování a bez kázeňské pravomoci žalovaná poukázala na ustanovení § 52 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, na základě kterého stanoví NGŘ č. 23/2020 pověření zaměstnanců Vězeňské služby ČR ke kázeňské pravomoci a zastupování zaměstnanců s kázeňskou pravomocí. Generální ředitel tak zmocnil k realizaci kázeňské pravomoci nad odsouzenými vychovatele, speciální pedagogy, vedoucí oddělení výkonu trestu a ředitele věznice. V návaznosti na to je nařízením stanoveno, že o stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu je v případě, kdy kázeňský trest uložil speciální pedagog, oprávněn rozhodovat vedoucí oddělení výkonu trestu. Rozhodnutí o stížnosti vydal dne 21. 12. 2020 komisař npor. Mgr. D. V. (zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu) z důvodu nepřítomnosti vrchního komisaře mjr. Bc. R. P. (vedoucího oddělení výkonu trestu), který v uvedený den čerpal dovolenou. Tento postup byl plně v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 NGŘ č. 23/2020. Žalobci přitom bylo známo, kdo bude rozhodovat o jeho případné stížnosti, neboť byl seznámen s poučením, jehož součástí je informace o tom, kdo bude rozhodovat o opravném prostředku.

20. Dále žalovaná shrnula pravidla pro ukládání kázeňských trestů odsouzeným dle zákona o výkonu trestu odnětí svobody a řádu o výkonu trestu odnětí svobody. Uvedla, že s ohledem na skutečnost, že zákon o výkonu trestu odnětí svobody neobsahuje úpravu odpovídající základním zásadám činnosti správních orgánů, postupovaly správní orgány žalované v předmětném kázeňském řízení v souladu s § 177 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), podle základních zásad činnosti správních orgánů stanovených v § 2 až § 8 správního řádu.
21. Žalovaná má za to, že napadené rozhodnutí o uložení kázeňského trestu žalobci bylo vydáno v souladu s právními předpisy, vychází ze zjištění skutečného stavu věci a obsahuje vedle formálních náležitostí výrokovou část, odůvodnění a poučení o možnosti podat proti rozhodnutí stížnost a proti rozhodnutí o stížnosti žalobu k soudu. Žalovaná poukázala i na specifickou rozhodnutí o kázeňských trestech dle zákona o výkonu trestu odnětí svobody a má za to, že v kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snahu udržovat stanovený pořádek, kázeň a bezpečnost ve věznicích v reálném čase, a proto na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné např. s rozhodnutím správního orgánu nebo soudu (k tomu poukázala na rozhodnutí Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. I. ÚS 1785/08). Dle žalované lze shrnout, že žalobci byl rozhodnutími vydanými příslušnými pracovníky, kteří jsou nadáni kázeňskou pravomocí, uložen kázeňský trest po náležitém objasnění všech skutkových okolností přestupku na základě zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a prokázání viny žalobce. Přijaté řešení pak bylo v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu, s veřejným zájmem na tlumení bezpečnostních rizik, zájmem na bezpečném chodu a efektivní činnosti vězeňství, které má naplňovat účel a funkce výkonu trestu odnětí svobody a odpovídá okolnostem daného případu.

IV. Replika žalobce a reakce žalované na ni

22. Žalobce uvedl, že skutečnost, že žalovaná vysvětluje některé své postupy, úvahy a vymezuje oprávnění rozhodující osoby, nemůže *ex post* zhojit vady napadeného rozhodnutí a jemu předcházejícího řízení. Odůvodnění výše a přípustnosti ukládaného trestu, jakož i individualizující úvahy, které k takovému rozhodnutí vedly (měly vést), je třeba koncipovat již v samotném rozhodnutí tak, aby rozhodnutí bylo přezkoumatelné a co možná nejvíce působilo i na případné pachatele kázeňských přestupků svým výchovným účinkem.
23. Za zavádějící žalobce označil odkaz žalované na náleze Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. I. ÚS 1785/08, který není náleze, ale pouze usnesením Ústavního soudu. To je zásadní pro posouzení aplikační váhy daného rozhodnutí s ohledem na názor vyslovený náleze Ústavního soudu ze dne 13. 9. 2007, sp. zn. I. ÚS 643/06. Nelze tedy považovat usnesení Ústavního soudu za závazný právní názor, resp. nelze se jím řídit. Současně je dle žalobce označené usnesení Ústavního soudu nepřiléhavé, neboť se jednalo o přezkum rozhodnutí o kázeňském trestu důtky, kterou ústavní soud označil za minimální zásah, resp. zásah nižší intenzity než běžné správní trestání. V případě žalobce napadené rozhodnutí ukládá přísný kázeňský trest, který se svou povahou více blíží trestům trestního nežli správního práva, kdy dochází k zásadnímu omezení základních práv a svobod nad rámec běžného výkonu trestu odnětí svobody. Žalobce zdůraznil, že i kdyby soud dospěl k obdobným závěrům, které vyslovil v označeném usnesení Ústavní soud, je třeba předeslat, že takovýto zjednodušený postup nesmí být v rozporu s principy

právního státu a zejména nesmí být projevem libovůle žalované. I v případě, kdy by bylo možné na rozhodování v řízení o kázeňském trestu připustit nižší úroveň formálních i materiálních náležitostí správního rozhodování, nesmí takovýto postup umožnit absolutní popření či vymizení těchto zásadních požadavků na rozhodování a s tímto i spojených práv a oprávněných zájmů osob, proti nimž se dané řízení vede. Takový postup je nejen projevem libovůle, ale i popřením práva na spravedlivý proces, které náleží i osobám ve výkonu trestu odnětí svobody.

24. Dle žalobce je třeba mít na zřeteli, že o kázeňském přestupku, který měl směřovat proti řediteli věznice, rozhoduje člen sboru přímo podřízený právě poškozenému řediteli věznice. Již z tohoto hlediska lze dospět k důvodné obavě o nestrannost a objektivnost rozhodnutí o kázeňském přestupku. O to více je dle jeho názoru nezbytné klást vysoké nároky na kvalitu rozhodnutí, jeho odůvodnění a provedené dokazování.
25. Žalobce se neztotožnil ani s námitkami koncentrace řízení a neuplatnění svých námitek závčas. V tomto rozsahu odkázal na názor vyslovený Nejvyšším správním soudem v rozsudku ze dne 7. 4. 2011, čj. 5 As 7/2011-48, dle něhož ustanovení § 82 odst. 4 správního řádu na řízení, v němž má být z moci úřední uložena povinnost, nedopadá.
26. Žalobce konstatoval, že pokud žalovaná tvrdí, že dokazování a protokolování svědeckých výpovědí proběhlo v souladu s NGR č. 23/2020, pak dle jeho názoru nemůže interní předpis, který takto snižuje jinak zákonné nároky na činnost správních orgánů (veřejné moci), obstát v testu zákonnosti.
27. Žalovaná v reakci na repliku žalobce uvedla, že nesdílí názory v ní uvedené. Zopakovala, že řízení o kázeňském přestupku spáchaném žalobcem bylo vedeno v souladu s příslušnými právními a vnitřními předpisy, přičemž ze strany zaměstnanců žalované (správní orgány I. a II. stupně) bylo postupováno podle příslušných ustanovení zákona o výkonu trestu odnětí svobody, řádu výkonu trestu odnětí svobody a NGR č. 23/2020. Při rozhodování o výši a druhu uloženého kázeňského trestu bylo zohledněno i dosavadní chování žalobce. Je zařazen ve III. prostupné skupině vnitřní diferenciaci (PSVD). Program základního motivačního zacházení neplní a před uložením napadeného rozhodnutí byl již čtyřikrát kázeňsky trestán - za napadení civilních zaměstnanců a za porušování zásad slušného jednání s osobami, se kterými přichází do styku, naposledy dne 15. 7. 2020. Uložené tresty na něj neměly výchovný vliv. Svým jednáním se dopustil velmi závažného kázeňského přestupku, a tím je plně odůvodněno uložení přísnějšího kázeňského trestu. Uložený trest označila žalovaná za úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku.

V. Posouzení věci krajským soudem

28. Krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v rozsahu žalobních námitek v řízení podle části třetí hlavy druhé dílu prvního zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen "s. ř. s."). Učinil tak bez nařízení jednání postupem za podmínek stanovených dle ustanovení § 51 odst. 1 věty druhé s. ř. s. Po prostudování předloženého správního spisu dospěl k následujícím skutkovým zjištěním a právním závěrům, přičemž žalobu důvodnou neshledal.
29. Z předloženého správního spisu vyplynulo, že dne 17. 12. 2020 bylo speciálním pedagogem žalované vydáno rozhodnutí čj. VS-226008-5/ČJ-2020-802232, kterým byl žalobci uložen kázeňský trest v podobě celodenního umístění do uzavřeného oddílu na

- 10 dnů, a to za porušení ustanovení § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, kterého se měl dopustit urážlivými výroky vůči řediteli věznice při pohovoru s ním dne 10. 12. 2020. Žalobci bylo toto rozhodnutí téhož dne, tj. 17. 12. 2020, oznámeno a doručeno. Proti tomuto prvostupňovému rozhodnutí bylo možné podat stížnost, kterou žalobce dne 18. 12. 2020 také podal. O stížnosti rozhodl dne 21. 12. 2020 npor. Mgr. D. V. jako zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu vrchního komisaře mjr. Bc. R. P., a to tak, že stížnost jako nedůvodnou zamítl. Téhož dne bylo žalobci toto druhostupňové rozhodnutí oznámeno a doručeno.
30. Ve správním spise je dále mimo jiné založen záznam ze dne 10. 12. 2020 o kázeňském přestupku a úřední záznamy pro podání vysvětlení ze dne 11. 12. a 14. 12. 2020, v nichž jsou zaznamenány výpovědi svědků mjr. Bc. R. P., pprap. K. B. a J. N.
31. Krajský soud posoudil žalobu v mezích jejího rozsahu a uplatněných žalobních důvodů a při svém posouzení vycházel zejména z následujících právní úpravy.
32. Dle ustanovení § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody je odsouzený ve výkonu trestu mimo jiné povinen dodržovat stanovený pořádek a kázeň, plnit úkoly vyplývající z programu zacházení, dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku, a i jinak zachovávat ustanovení vnitřního řádu věznice.
33. Dle ustanovení § 46 odst. 1 téhož zákona je kázeňským přestupkem zaviněné porušení zákonem stanovené nebo na jeho základě uložené povinnosti, pořádku nebo kázně během výkonu trestu. Odst. 2 tohoto ustanovení stanoví, že za kázeňský přestupek lze odsouzenému uložit kázeňský trest, ledaže samotným projednáním kázeňského přestupku s odsouzeným lze dosáhnout sledovaného účelu. Podle odst. 3 písm. g) tohoto ustanovení je kázeňským trestem celodenní umístění do uzavřeného oddílu až na 20 dnů.
34. Ustanovení § 47 stejného zákona upravuje ukládání kázeňských trestu. Jeho odst. 1 stanoví, že kázeňský trest lze uložit, jen jsou-li náležitě objasněny okolnosti kázeňského přestupku a prokázána vina odsouzeného. Před uložením kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se vyjádřil ke všem skutečnostem, které se mu kladou za vinu, a důkazům o nich. Může uvádět okolnosti, které jeho vinu vyvracejí nebo zmírňují a na podporu svých tvrzení navrhnout provedení dalších důkazů sloužících k jeho obhajobě. Dle odst. 2 platí, že uložený kázeňský trest musí být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu.
35. V souladu se zmocňovacím ustanovením § 81 písm. e) zákona o výkonu trestu odnětí svobody byla vydána prováděcí vyhláška Ministerstva spravedlnosti, kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody a která stanoví podrobněji organizaci výkonu trestu odnětí svobody ve věznicích, mimo jiné i podrobnější úpravu při zajišťování pořádku a bezpečnosti v místech výkonu trestu a při kázeňském řízení.
36. Kázeňské tresty a postup při jejich ukládání je upraven v § 58 řádu výkonu trestu odnětí svobody. Jeho odst. 1 stanoví, že o uložení kázeňského trestu je třeba rozhodnout co nejdříve po zjištění kázeňského přestupku a jeho náležitém objasnění.
37. Dle § 58 odst. 2 řádu výkonu trestu odnětí svobody se o kázeňském přestupku odsouzeného sepíše záznam na předepsaném tiskopisu. Ze záznamu musí být zřejmé konkrétní údaje o jednání, v němž je spatřován kázeňský přestupek, včetně označení místa, času, způsobu spáchání přestupku a okolností, za nichž byl přestupek spáchán,

popřípadě též předpokládané pohnutky takového jednání. Záznam o kázeňském přestupku a uložení kázeňského trestu se po jeho vykonání založí do osobního spisu odsouzeného.

38. Ustanovení § 58 odst. 3 řádu výkonu trestu odnětí svobody stanoví, že v řízení o kázeňském přestupku je důkazním prostředkem vše, co může přispět k objasnění skutku, zejména vlastní zjištění zaměstnance Vězeňské služby, výpovědi odsouzených a jiných osob, věci, listiny a ohledání. Důkazy musí být označeny konkrétně, a to takovým způsobem, aby je bylo možno prověřit. Jsou-li důkazním prostředkem výpovědi svědků, uvede se stručný obsah jejich výpovědí s jejich vlastnoručním podpisem.
39. Dle § 58 odst. 4 řádu výkonu trestu odnětí svobody platí, že před uložení kázeňského trestu musí být odsouzenému umožněno, aby se k věci vyjádřil. Vyjádření odsouzeného se uvede na předepsaném tiskopisu a předloží odsouzenému k podpisu.
40. Ustanovení § 58 odst. 5 řádu výkonu trestu odnětí svobody stanoví, že kázeňský trest lze uložit, je-li vina odsouzeného prokázána. Při rozhodování o uložení kázeňského trestu je zaměstnanec Vězeňské služby povinen přihlédnout zejména k závažnosti kázeňského přestupku a okolnostem, za nichž byl spáchán, jakož i k dosavadnímu chování odsouzeného. Rozhodnutí o uložení kázeňského trestu se vydává písemně a musí kromě výroku a odůvodnění obsahovat i poučení o opravném prostředku.
41. V prvním okruhu žalobních námitek žalobce předně označil napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné. Nepřezkoumatelnost spatřuje v tom, že odůvodnění rozhodnutí o uložení kázeňského trestu je nedostačující co do svého obsahu a tato nepřezkoumatelnost hraničí s vyslovením nicotnosti rozhodnutí. Namítl, že se vytýkaného jednání nedopustil a že odůvodnění rozhodnutí rezignuje na hodnocení jednotlivých důkazních prostředků.
42. Krajský soud se zabýval nejprve námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť by bylo předčasné zabývat se právním posouzením věci samé, pokud by rozhodnutí bylo nepřezkoumatelné.
43. Nutno konstatovat, že nepřezkoumatelnost rozhodnutí musí být vykládána ve svém skutečném smyslu, tj. jako nemožnost přezkoumat určité rozhodnutí pro nemožnost zjistit v něm jeho obsah nebo důvody, pro které bylo vydáno (srov. usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 2. 2008, čj. 7 Afs 212/2006-76, všechna zde citovaná rozhodnutí správních soudů jsou dostupná na www.nssoud.cz). Nepřezkoumatelné může být rozhodnutí pro nedostatek důvodů anebo pro nesrozumitelnost. Nepřezkoumatelná pro nesrozumitelnost jsou zejména taková rozhodnutí, která postrádají základní zákonné náležitosti, z nichž nelze seznat, o jaké věci bylo rozhodováno či jak bylo rozhodnuto, jejichž výrok je v rozporu s odůvodněním, která neobsahují vůbec právní závěry vyplývající rozhodných skutkových okolností nebo jejichž důvody nejsou ve vztahu k výroku jednoznačné. Za nepřezkoumatelnost pro nedostatek důvodů je nutno považovat rozhodnutí založená na nedostatku důvodů skutkových, nikoliv na dílčích nedostatcích odůvodnění rozhodnutí. Musí se přitom jednat o vady skutkových zjištění, o něž správní orgán opírá své rozhodovací důvody, tj. např. kdy opřel rozhodovací důvody o skutečnosti v řízení nezjišťované, příp. zjištěné v rozporu se zákonem, anebo případy, kdy není zřejmé, zda vůbec nějaké důkazy byly v řízení provedeny (k tomu srov. přiměřeně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2013-75). Nepřezkoumatelnost rozhodnutí pro nedostatek důvodů tak má místo zejména tehdy,

opomene-li správní orgán či soud na námitku účastníka zcela (tedy i implicitně) reagovat. Není však přípustné institut nepřezkoumatelnosti libovolně rozšiřovat. Zrušení rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost je vyhrazeno těm nejzávažnějším vadám rozhodnutí, kdy pro absenci důvodů či pro nesrozumitelnost skutečně nelze rozhodnutí meritorně přezkoumat (srov. obdobně např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 2. 2019, čj. 8 Afs 267/2017-38).

44. Krajský soud v daném případě neshledal, že by žalobou napadené rozhodnutí trpělo vadami zakládajícími jeho nepřezkoumatelnost. Bylo by sice možné představit si podrobnější odůvodnění rozhodnutí (a bylo by to v některých směrech i žádoucí), avšak nosné úvahy ze správního rozhodnutí dovodit lze, a nejedná se tedy o nepřezkoumatelnost v intenzitě předpokládané judikaturou Nejvyššího správního soudu. Z rozhodnutí obou správních orgánů (které spolu tvoří koherentní celek) je zjištělné, o čem i jak rozhodly, jsou zjištělné i důvody, pro něž byly vydány. Z rozhodnutí je rovněž zřejmé, jaký skutkový stav vzaly za rozhodný a jak uvážily o pro věc podstatných skutečnostech.
45. Nutno dodat, že krajský soud neshledal napadené rozhodnutí ani nicotným, jak žalobce také zmínil v souvislosti s námitkou nepřezkoumatelnosti. Nicotnými jsou totiž taková rozhodnutí, k jejichž vydání nebyl správní orgán vůbec věcně příslušný nebo k jejichž vydání nemá pravomoc, rozhodnutí, která trpí vadami, jež je činí zjevně vnitřně rozporným nebo právně či fakticky neuskutečnitelným, anebo jinými vadami, pro něž je nelze vůbec považovat za rozhodnutí správního orgánu. Nicotnost tedy méně závažné vady správních aktů nezpůsobují. Obecně lze říci, že *„lze-li jednoznačně dospět k závěru, že není pochyb o tom, že rozhodnutí vydal oprávněný orgán v rámci svých kompetencí, netrpí vadami, které mohou způsobit jeho zmatečnost, neurčitost nebo nemožnost, přičemž je zřejmé, komu je určeno, nelze takové rozhodnutí označit za nicotné“* (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 8. 2004, čj. 5 Afs 19/2004-53).
46. Žalobce v žalobě namítl, že se vytykaného jednání nedopustil a že rozhodnutím o stížnosti není prokázán opak.
47. Skutková zjištění o spáchání předmětného kázeňského přestupku správní orgány opřely podle odůvodnění svých rozhodnutí o následující podklady obsažené ve správním spisu. Ze záznamu o kázeňském přestupku vyplývá, že žalobce byl dne 10. 12. 2020 v cca 8:25 hodin předveden do kanceláře vychovatelů k pohovoru s ředitelem věznice. V průběhu pohovoru se měl chovat vůči řediteli vulgárně, skákal mu do řeči a urážel ho výroky: „Když jste tak neschopný, tak tady nemůžete dělat ředitele ... Vy tady můžete dělat leda tak, víte co ...“. Dle záznamu byl žalobce opakovaně napomínán, aby se choval slušně, avšak své urážky dále stupňoval a v závěru pohovoru řekl řediteli věznice: „It's shit in your brain, tomu snad rozumíte“. V záznamu o kázeňském přestupku je dále uvedeno, že urážlivý výrok znamená „to je hovno ve vašem mozku“, že jej žalobce použil vědomě ve snaze ředitele věznice urazit, přičemž vulgární obsah tohoto výroku mu byl evidentně znám. V části tohoto záznamu nazvaného Vyjádření podezřelého ze spáchání kázeňského přestupku žalobce uvedl pouze latinské přísloví a dále „I'm shit out of luck, but I don't give shit“ (přeloženo: „Mám smůlu, ale je mi to u prdele“). V části nazvané Vyjádření před rozhodnutím o uložení kázeňského trestu pak žalobce napsal pouze „OTOČ!“ (pozn. soudu: tj. na předchozí stranu obsahující jeho již zmíněné vyjádření). Záznam o kázeňském přestupku zpracoval inspektor prap. M. B., který zajišťoval předvedení žalobce do kanceláře vychovatelů.

48. Dále se odůvodnění rozhodnutí opírá o výsledky svědků, tj. mjr. Bc. R. P., ppap. K. B. a J. N., kteří byli k věci vyslechnuti dne 10. 12. a 14. 12. 2020. Jejich výpovědi jsou zaznamenány v úředních záznamech o podání vysvětlení, v nichž shodně potvrdili průběh pohovoru žalobce s ředitelem věznice dne 10. 12. 2020 popsany v záznamu o kázeňském přestupku, tj. že se žalobce vůči řediteli vyjadřoval urážlivě a vulgárně.
49. Ve stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, dle něhož žalobce svým jednáním porušil ustanovení § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody (které ukládá odsouzeným povinnost dodržovat zásady slušného jednání s osobami, s nimiž přichází do styku), se žalobce již v úvodu vyjádřil urážlivě jak ve vztahu k řediteli věznice, tak i ostatním příslušníkům Vězeňské služby, když uvedl: „Infrahumánní jsoucno, jakým je M. nelze urazit! Každý predikát směřující k jeho osobě je lichotkou, kterou lze učinit zločinci jeho formátu. Jeho poskoci, kteří mu lezou do prdele, jsou velmi politováníhodní. I výklad slov přisuzovaný mé osobě svědčí o jejich ubohosti a nelze nijak dokázat, než učinit spolčením se proti jednotlivci ...“. Dále žalobce ve své stížnosti kromě obecných tvrzení o mafii, manipulaci a filozofických závěrech uvedl, že nic z toho, z čeho je viněn, se nezakládá na pravdě.
50. Žalobce tedy nesouhlasil s tím, že je mu kladeno za vinu, že se vůči řediteli vyjadřoval urážlivě a vulgárně, přičemž tvrdil, že se popsaného jednání nedopustil. Rovněž v žalobě pouze obecně namítl, že se předmětného jednání nedopustil. Nikdy však neuvedl, a to ani v žalobě, žádnou svoji verzi průběhu setkání s ředitelem věznice dne 10. 12. 2020. Nejen že nevysvětlil, proč v rozhovoru s ředitelem z mateřského jazyka přešel do angličtiny, ale ani to, co tedy svým vyjádřením (zapsaným pracovníky Vězeňské služby) mínil, resp. co konkrétně řekl, pokud je dle jeho tvrzení výklad jeho slov pronesených vůči řediteli provedený pracovníky Vězeňské služby (když výslovně uvedl „svědčící o jejich ubohosti“) snad nesprávný. Krajský soud k tomu poznamenává, že anglická věta „It's shit in your brain“, kterou měl žalobce říci řediteli věznice, by mohla být jistě přeložena i výstižněji (nikoliv jak učinil správní orgán „slovo od slova“), avšak v každém případě jde o zřejmou vulgaritu.
51. Žalobce tedy *de facto* skutkové zjištění správních orgánů prokázané záznamem inspektora prap. B. a výpovědi svědků, na němž je postaveno napadené rozhodnutí, ničím relevantním nezpochybnil ani nevyvrátil. K důvodným pochybnostem o zjištěném skutkovém stavu nemůže postačit pouhé jeho obecné tvrzení, že se popsaného jednání (urážlivého a vulgárního vyjadřování) při pohovoru s ředitelem věznice dne 10. 12. 2020 nedopustil. Krajský soud v kontextu s jeho následným písemným vyjádřením na záznamu o kázeňském přestupku i ve stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, kde rovněž použil další urážky a vulgarity, toto jeho tvrzení ani nepovažuje za věrohodné.
52. Za důvodnou krajský soud nepovažuje ani námitku, že odůvodnění rozhodnutí rezignuje na hodnocení jednotlivých důkazních prostředků.
53. Nutno konstatovat, že úkolem správního orgánu, který rozhoduje v řízení o kázeňském přestupku, je zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a na základě takto zjištěného skutkového stavu dospět k závěru, zda byl určitý přestupek spáchán. Ke správnému a úplnému zjištění skutkového stavu správní orgán shromažďuje důkazy, které pak při rozhodování o tom, zda bude obviněný z přestupku uznán vinným, hodnotí podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy ve vzájemné

souvislosti. Lze bezpochyby souhlasit s tím, že hodnocení důkazů je myšlenková činnost správního orgánu, kterou je provedeným důkazům přisuzována hodnota závažnosti pro rozhodnutí, hodnota zákonnosti a hodnota pravdivosti.

54. Správní orgány ve svých rozhodnutích rekapitulovaly použité důkazy a uvedly, že důkazy se vzájemně doplňují a ve vztahu k vedenému kázeňskému řízení jsou dostatečně přesvědčivé a důvěryhodné (viz rozhodnutí o uložení kázeňského trestu) a že svědecké výpovědi jednoznačně potvrdily, že žalobce vůči řediteli věznice pronesl citovanou vulgaritu v anglickém jazyce (viz rozhodnutí o stížnosti). V daném případě šlo o skutkově zcela jednoduchou situaci, když je žalobci vytýkáno neslušné jednání ve vztahu k řediteli věznice spočívající v urážlivém a vulgárním vyjadřování vůči jeho osobě. Jeho výroky byly zaznamenány do záznamu o kázeňském přestupku a potvrzeny vyslechnutými svědky. Podrobnější hodnocení shromážděných důkazů, v nichž se nevyskytly žádné rozpory (žádné konkrétní rozpory nenamítal ani žalobce), tak za dané situace nebylo nutné. Nebylo tedy třeba podrobně se zabývat tím, co z jakého důkazního prostředku bylo vytěženo za důkaz (jak požaduje žalobce v žalobě), neboť vulgarita zaznamenaná v záznamu o kázeňském přestupku byla svědky shodně potvrzena a nic dalšího zjišťováno nebylo a za popsané situace to ani nebylo třeba.
55. S uvedeným souvisí i další žalobní námitka, a to, že řízení je zatíženo vadou v dokazování, neboť v průběhu protokolace jednotlivých svědeckých výpovědí byl překopírován obsah záznamu o kázeňském přestupku do obsahu všech tří protokolů o výpovědi svědků.
56. Je pravdou, že úřední záznamy o podání vysvětlení (s výpověďmi svědků Bc. P., pprap. B. a J. N.) mají prakticky totožný obsah a významně se shodují i s obsahem záznamu o kázeňském přestupku sepsaném inspektorem prap. B. Takové zpracování provedeného výsledku svědků je nutno žalované vytknout. Tato formální vada však v daném případě nezpůsobila nepoužitelnost tohoto důkazu (výsledku svědků), ani nijak neznevěrohodnila samotné osoby svědků. Skutečnost, že všichni vyslechnutí svědci byli přítomni žalobci vytýkaného jednání, že se skutkově v daném případě jednalo o několik žalobcem vyslovených výroků ve vztahu k řediteli věznice, která byla posouzena jako nevhodné chování spočívající v urážkách a vulgaritách, totiž nijak konkrétně nerozporoval ani sám žalobce. A jak bylo již shora uvedeno, dokonce ani nikdy sám neuvedl svoji verzi toho, jak proběhlo jeho setkání s ředitelem věznice při pohovoru dne 10. 12. 2020, pokud nesouhlasil s popisem tohoto setkání zaznamenaným žalovanou. Navíc, jak už je také shora uvedeno, ve svém písemném vyjádření uvedeném na záznamu o kázeňském přestupku i ve stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu užil další urážky a vulgarity.
57. Za popsané situace, kdy žalobce sám nikdy nepřišel s žádným relevantním tvrzením, které by mohlo dostatečně zpochybnit závěry správních orgánů založené i na předmětném výsledku svědků, tedy krajský soud nepovažuje uvedenou vadu v protokolaci výpovědí svědků za vadu mající vliv na zákonnost rozhodnutí žalované. Dle názoru soudu šlo o (byť nežádoucí) zjednodušení si protokolace kopírováním textu, nikoliv o naučené (a tedy nikoliv o lživé, jak namítá žalobce) výpovědi svědků. V projednávané věci totiž nic nenasvědčuje ani tomu (ostatně žalobce to ani netvrdí), že by snad vyvstal nějaký motiv, proč by měli mít pracovníci věznice jakýkoli zájem na potrestání právě žalobce.

58. Žalobce k tomu namítl, že mu žalovaná klade k tíži jeho pasivitu, tj. že nepopřel svou vinu a nenavrhoval důkazy, což považuje za rozporné se zásadou, dle níž nikdo není povinen sám sebe obviňovat (*nemo tenetur se ipsum accusare*). Ani této námitce nelze nepřisvědčit, neboť není pravda, že žalovaná klade žalobci tyto skutečnosti k tíži, to skutečně z ničeho nevyplývá. Žalobce jistě nebyl povinen tvrdit skutečnosti a navrhopat důkazy ve svůj prospěch (to netvrdí ani žalovaný), jeho procesní pasivita ale do jisté míry předznamenala obsah a podrobnost rozhodnutí o uložení kázeňského trestu a následného rozhodnutí o stížnosti. Nebylo totiž povinností žalované domýšlet za žalobce případné námitky a na tyto neuplatněné (hypotetické) námitky reagovat. Jevilo by se naopak za naprosto přirozené, kdyby žalobce svou obranu uvedenou až nyní v žalobě, resp. její převážnou část směřující proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu, uplatnil již v průběhu řízení před žalovanou, na což žalovaná zcela příhodně poukázala.
59. Za nedostatečné žalobce dále označil odůvodnění výše kázeňského trestu.
60. Kázeňský trest byl v daném případě uložen dle § 46 odst. 3 písm. g) zákona o výkonu trestu odnětí svobody, a to celodenní umístění do uzavřeného oddílu na 10 dnů. V rozhodnutí o uložení kázeňského trestu žalovaná odůvodnila uložení výše a druhu kázeňského trestu tak, že bylo zohledněno dosavadní chování odsouzeného, k čemuž konstatovala, že je zařazen ve III. přístupné skupině vnitřní diferenciace a že neplní program základního motivačního zacházení. Uvedla, že v letošním roce (tj. roce 2020) byl již čtyřikrát kázeňsky trestán, a to za napadení civilních zaměstnanců a za porušování zásad slušného jednání s osobami, se kterými přichází do styku, naposledy dne 15. 7. 2020, a že uložené tresty na žalobce neměly výchovný vliv. Dle žalované se žalobce svým jednáním dopustil velmi závažného kázeňského přestupku, a tím je odůvodněno uložení přísnějšího kázeňského trestu. Uložený trest označila za úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a v souladu se zájmem na dosažení účelu výkonu trestu. V rozhodnutí o stížnosti pak zdůraznila, že urážlivým jednáním vůči řediteli věznice žalobce porušil důležitou povinnost a jeho jednání tak bylo v hrubém rozporu s účelem výkonu trestu.
61. Kázeňské tresty a zásady jejich ukládání upravuje zákon o výkonu trestu ve spojení s řádem výkonu trestu odnětí svobody s podrobnou úpravou kázeňského řízení. Druh a výměra uloženého trestu tak musí být dostatečně konkrétně odůvodněna z hlediska kritérií stanovených v § 47 odst. 2 zákona o výkonu trestu, resp. § 58 odst. 5 řádu výkonu trestu, tj. zejména s ohledem na závažnost kázeňského přestupku, v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu, s přihlédnutím k okolnostem, za kterých byl spáchán a k dosavadnímu chování odsouzeného.
62. Krajský soud předně připomíná smysl kázeňského trestání odsouzených, které zákonodárce vyjádřil poměrně jednoznačně v důvodové zprávě k vládnímu návrhu zákona o výkonu trestu odnětí svobody tak, že „*smyslem ukládání kázeňských trestů není další potrestání odsouzeného, ale především udržení pořádku a klidu ve věznici a motivace odsouzeného k pozitivnímu chování.*“ Účelem ukládání kázeňských trestů je proto okamžitá obnova disciplíny (kázně a pořádku) ve výkonu trestu odnětí svobody a tedy zajištění a vynucení (v souladu s platnými právními předpisy) každodenního dodržování vnitřního pořádku ve věznicích ze strany odsouzených. Jistě by nebylo vhodné ani žádoucí vést formalizované (a jistě zdlouhavější) správní nebo dokonce trestní řízení, jehož výsledkem by mohlo být pravomocné rozhodnutí o uložení kázeňského trestu vydané až po delší době od spáchaní kázeňského přestupku. Takové řešení by mohlo vést

až k paradoxním situacím, kdy by se odsouzený v okamžiku právní moci rozhodnutí o uložení kázeňského trestu již ani nemusel nacházet ve výkonu trestu odnětí svobody.

63. Touto optikou je třeba dle krajského soudu nahlížet na kázeňské trestání odsouzených. Na rozhodnutí o kázeňských trestech proto nelze klást stejné nároky jako na rozhodnutí správních orgánů nebo soudů, neboť v kázeňském řízení vystupuje do popředí požadavek na rychlost rozhodování, čímž je umožněno dostatečně pružně reagovat na porušení povinností ze strany odsouzených, včetně použití odpovídajícího postihu k vynucení udržení pořádku a bezpečnosti ve věznicích.
64. Žalovaná v tomto směru přiléhavě odkázala na usnesení (byť je nesprávně označila za nálezy) Ústavního soudu ze dne 21. 10. 2008, sp. zn. I. ÚS 1785/08, v němž se uvádí, že „na rozhodnutí o kázeňských trestech nelze klást nároky srovnatelné např. s rozhodnutím správního orgánu nebo soudu. V kázeňském řízení vystupuje významněji požadavek na flexibilitu rozhodování a snaha udržovat pořádek a bezpečnost ve věznicích v reálném čase.“ Nutno podotknout, že je zcela zbytečná polemika žalobce nad tím, zda obdobný názor vyjádřil Ústavní soud v usnesení či nálezu a z toho pramenící rozdíl závaznosti. Bez ohledu na to, kde tento názor Ústavní soud vyslovil, jde o názor vrcholného soudu, se kterým se správní orgán může ztotožnit (ale také nemusí, pokud nejde o závazný názor vyslovený v jím konkrétně řešené věci). Lze poznamenat, že s uvedeným názorem Ústavního soudu se krajský soud rovněž ztotožňuje a jak je zřejmé z judikatury Nejvyššího správního soudu, ztotožňuje se s ním i tento soud, který na něj rovněž opakovaně odkazuje (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 5. 12. 2014, čj. 2 As 2 As 101/2014-26). Samozřejmě by nebylo možno uvedeným názorem ospravedlnit libovůli při rozhodování o kázeňských trestech, které zasahují do právní sféry odsouzeného. Při veškeré neformálnosti a stručnosti je proto nutné, aby rozhodnutí obsahovalo základní důvody, proč bylo rozhodnuto určitým způsobem, tj. proč byl uložen určitý kázeňský trest.
65. Jak vyplývá ze shora uvedené rekapitulace odůvodnění výše a druhu trestu, rozhodnutí o uložení kázeňského přestupku ve spojení s rozhodnutím o stížnosti požadované základní obsahové náležitosti splňuje. Lze si samozřejmě představit podrobnější odůvodnění, ale z pohledu zmíněných základních požadavků toto odůvodnění ob stojí. Uložený druh a výměru trestu žalovaná odůvodnila dosavadním chováním žalobce (včetně jeho zařazení do příslušné prostupné skupiny vnitřní diferenciací), zhodnotila opakované ukládání kázeňských trestů jeho osobě (již čtyři v témže roce) a jejich výchovný vliv na něho, závažnost spáchaného přestupku, kdy zdůraznila, že urážlivým jednáním vůči řediteli věznice žalobce porušil důležitou povinnost.
66. Shora citované ustanovení § 47 odst. 2 zákona o výkonu trestu odnětí svobody stanoví, že uložený kázeňský trest musí být úměrný závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a musí být v souladu se zájmem na dosažení účelu trestu. Žalobci byl uložen kázeňský trest celodenního umístění do uzavřeného oddělení na 10 dnů dle ustanovení § 46 odst. 2 písm. g) zákona o výkonu trestu odnětí svobody. Dle zmíněného ustanovení lze uložit tento trest až v délce 20 dnů, žalobci tedy byl uložen trest v polovině zákonného rozmezí.
67. Krajský soud nemá jakýchkoli pochyb o nutnosti dodržování kázně ve věznicích počítaje v to zásady slušného jednání včetně verbálních projevů. Žalovaná v daném případě vzala v úvahu osobu žalobce, dosavadní průběh výkonu trestu odnětí svobody a postoj žalobce

k jeho účelu, který se projevuje opakovaným pácháním kázeňských přestupků. Z průběhu řízení o kázeňském přestupku je rovněž zřejmá absence sebereflexe u žalobce, který se i ve svých písemných stanoviscích při projednání kázeňského přestupku (včetně stížnosti) vyjadřoval vůči příslušníkům žalované urážlivě. Uložený kázeňský trest (druh i výše) dle krajského soudu odpovídá závažnosti spáchaného kázeňského přestupku a vzhledem ke shora uvedenému není zjevně nepřiměřeným.

68. Krajský soud závěrem opakuje, že hlavním cílem kázeňských trestů je zajištění a vynucení (v souladu s platnými právními předpisy) každodenního dodržování vnitřního pořádku ve věznicích ze strany odsouzených. Protipólem kázeňských trestů jsou kázeňské odměny, které slouží ke stejnému účelu formou pozitivní motivace odsouzených. Uvedené principy jsou legitimní důvody zajištění bezpečnosti a veřejného pořádku pro vytvoření zvláštního kázeňského režimu ve věznicích, který umožňuje dostatečně pružně reagovat na porušení povinností ze strany odsouzených, včetně existence odpovídajících sankcí, jejichž ukládání není v pravomoci obecných soudů.
69. Ani žalobní námitku, že by postupem žalované mohlo dojít k porušení zásady *ne bis in idem*, kdy je žalobce opakovaně trestán za skutky, pro něž byl již jednou potrestán, neshledal krajský soud důvodnou. Uvedená zásada brání tomu, aby táž osoba byla za tentýž skutek zásadně trestána vícekrát než právě jednou. V nyní posuzované věci však k ničemu takovému nedošlo. Ostatně žalobce vůbec ani netvrdí, že by za tentýž čin (tj. porušení ustanovení § 28 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody, kterého se měl dopustit urážlivými výroky vůči řediteli věznice při pohovoru dne 10. 12. 2020), za který mu byl uložen kázeňský trest, byl již jednou potrestán.
70. Ve druhém žalobním bodě upozorňoval žalobce na vady řízení, které dle jeho názoru způsobují nezákonnost napadeného rozhodnutí. Namítl, že mu nebylo umožněno být přítomen provádění výslechů svědků a případně jim klást otázky či se vyjadřovat k protokolaci jejich výpovědí. Uvedl, že svědecké výpovědi byly provedeny mimo ústní jednání a že o této skutečnosti nebyl informován dle ustanovení § 51 odst. 2 správního řádu.
71. Krajský soud připomíná, že dle ustanovení § 76 odst. 1 zákona o výkonu trestu odnětí svobody se na řízení podle tohoto zákona správní řád nevztahuje. Současně je třeba konstatovat, že zákon o výkonu trestu odnětí svobody ani řád výkonu trestu odnětí svobody (tj. prováděcí vyhláška č. 345/1999 Sb.) neobsahují komplexní úpravu procesu rozhodování o kázeňských trestech včetně náležitostí rozhodnutí v těchto věcech. Podle ustálené judikatury správních soudů přitom platí, že i v rámci řízení o uložení kázeňského trestu podle zákona o výkonu trestu odnětí svobody se použijí základní zásady činnosti správních orgánů uvedené v ustanovení § 2 až § 8 správního řádu (viz ustanovení § 177 odst. 1 správního řádu), ačkoliv se na řízení podle zákona o výkonu trestu odnětí svobody správní řád nevztahuje (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2019, čj. 9 As 338/2018-52).
72. Z uvedeného tak vyplývá, že pro řízení o kázeňských přestupcích podle zákona o výkonu trestu odnětí svobody neplatí část druhá až sedmá správního řádu, je však nutno dodržovat část první, která zakotvuje základní zásady činnosti správních orgánů.
73. V daném případě tedy bylo nutno aplikovat základní zásady činnosti správních orgánů nezbytné pro stanovení právního rámce postupu žalované při rozhodování o kázeňském trestu, a to takovým způsobem, který není v rozporu se smyslem a účelem právní úpravy

obsažené v zákonu o výkonu trestu odnětí svobody, tj. zejména s rychlostí a neformálností rozhodování o kázeňských trestech s cílem efektivního zajištění bezpečnosti a pořádku ve věznicích. Žalovaná tak byla povinna při svém rozhodování přihlížet k okolnostem případu žalobce (§ 2 správního řádu), zjistit stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti (§ 3 správního řádu) a umožnit žalobci uplatňovat jeho práva (§ 4 odst. 4 správního řádu), tj. umožnit mu obhajobu proti obvinění z kázeňského přestupku a uplatnit opravný prostředek (stížnost) proti rozhodnutí o kázeňském přestupku (§ 47 odst. 1 a § 52 odst. 1 věta první zákona o výkonu trestu odnětí svobody), a k jeho obhajobě přihlížet a jeho námitky či důkazní návrhy vypořádat. Jakkoliv tedy zákon o výkonu trestu odnětí svobody vlastní procesní pravidla uceleně nestanoví, je zjevné, že i obviněnému z kázeňského přestupku se musí dostat spravedlivého procesu. V této souvislosti však nutno připomenout, že Nejvyšší soud ve své judikatuře zdůrazňuje, že kázeňské tresty nelze automaticky podřazovat pod trestní obvinění ve smyslu ustanovení čl. 6 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv, jelikož jejich uložením nedochází k prodlužování doby výkonu trestu odnětí svobody, ale pouze k jeho (částečnému a dočasnému) zpřísnění.

74. Zjednodušený procesní režim při ukládání kázeňských trestů odsouzeným tedy nelze považovat za deficit na žalobcových ústavně zaručených právech, neboť mu jsou všechna základní procesní práva zachována a i v tomto případě se mu jich dostalo. Žalobce byl seznámen s jednotlivými výpověďmi svědků, měl možnost se k věci vyjádřit (vznést námitky a navrhnout důkazy na svou obhajobu), a to jak na záznamu o kázeňském přestupku, tak ve stížnosti proti rozhodnutí (v nichž svoje vyjádření také uvedl).
75. Žalobcem namítané porušení jednotlivých ustanovení správního řádu týkajících se provádění samotného výslechu svědků včetně toho, že nebyl informován o tom, že budou provedeny mimo ústní jednání (§ 51 odst. 2 správního řádu), tedy vzhledem ke shora uvedenému nelze označit za důvodné.
76. I v tomto žalobním bodě žalobce zopakoval námitku, že provedené dokazování bylo zjevně nesprávně zaprotokolované, neboť všechny tři svědecké výpovědi jsou zcela totožné. K tomu krajský soud odkazuje na vypořádání této námitky již v předchozím žalobním bodě.
77. Ve třetím žalobním bodě žalobce namítal, že rozhodnutí o stížnosti vydala úřední osobou vyloučená z rozhodování a bez kázeňské pravomoci. Předně zpochybnil, zda rozhodnutí o stížnosti vydala oprávněná úřední osoba, tj. zda měla pravomoc k danému rozhodování, neboť o stížnosti proti rozhodnutí o kázeňském přestupku rozhoduje ředitel věznice, nebo k tomu zmocněný zaměstnanec.
78. Ustanovení § 52 odst. 3 zákona o výkonu trestu odnětí svobody stanoví, že o stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu rozhodne do 5 pracovních dnů od jejího podání ředitel věznice nebo k tomu zmocněný zaměstnanec Vězeňské služby. NGR č. 23/2020 vydané dle ustanovení § 1 odst. 2 zákona č. 555/1999 Sb., o Vězeňské službě a justiční strážci ČR, ve znění pozdějších předpisů, upravuje mimo jiné pověření zaměstnanců k výkonu kázeňské pravomoci, a to vychovatele, speciální pedagogy, vedoucí oddělení výkonu trestu a ředitele věznice a jejich konkrétní pravomoci. O stížnosti proti rozhodnutí o uložení kázeňského trestu v případě, kdy kázeňský trest uložil speciální pedagog (jako v daném případě), je oprávněn rozhodovat vedoucí oddělení výkonu trestu (§ 9 odst. 1 písm. b/ NGR č. 23/2020). Ustanovení § 15 NGR

č. 23/2020 pak upravuje zastupování zaměstnanců s kázeňskou pravomocí, konkrétně odstavec první stanoví, že vedoucího oddělení v jeho nepřítomnosti zastupuje zástupce vedoucího oddělení.

79. V daném případě o stížnosti žalobce rozhodl dne 21. 12. 2020 komisař npor. Mgr. D. V. (zástupce vedoucího oddělení výkonu trestu). Žalovaná k tomu sdělila, že vedoucí oddělení výkonu trestu vrchní komisař mjr. Bc. R. P. v uvedený den čerpal dovolenou. Jestliže jej tedy z důvodu nepřítomnosti zastupoval jeho zástupce, byl tento postup zcela v souladu s ustanovením § 15 odst. 1 NGŘ č. 23/2020 a o stížnosti žalobce rozhodla úřední osoba k tomu kázeňsky pravomocná.
80. Žalobce namítal i to, že v případě, že by se žalované podařilo prokázat, že rozhodovala úřední osoba s potřebnou pravomocí, dle žalobce i ředitel věznice Valdice byl z rozhodování vyloučen pro svůj vlastní zájem ve věci (jako skutkem poškozený) a rovněž ani mjr. Bc. R. P. nemohl ve věci rozhodovat pro svůj vztah k řízení, protože se jedná o jednoho ze svědků a z řízení byl pro svůj poměr (podjatost) v souladu s ustanovením § 14 správního řádu vyloučen.
81. Ani tato výhrada žalobce není důvodná, neboť jak je uvedeno výše, o jeho stížnosti nerozhodoval ani ředitel věznice, ani vedoucí oddělení výkonu trestu mjr. Bc. R. P.
82. Krajský soud uzavírá, že v posuzovaném případě byl skutkový stav pro rozhodnutí ve věci zjištěn dostatečně a napadené rozhodnutí žalované ve spojení s rozhodnutím o uložení kázeňského trestu odsouzenému ob stojí jako přezkoumatelné, byť je odůvodněno poměrně stroze. Krajský soud tento závěr činí i s ohledem na výše citovanou judikaturu a na skutečnost, že žalobce sám v průběhu kázeňského řízení nic konkrétního nenamítal a ze žalovanou provedeného dokazování jeho vina jednoznačně vyplývá.

VI. Závěr a náklady řízení

83. S ohledem na shora uvedené krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl v souladu s ustanovením § 78 odst. 7 s. ř. s.
84. Výrok o nákladech řízení se opírá o ustanovení § 60 s. ř. s. Žalobce neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení. Žalovaná náhradu nákladů nenárokovala a ze spisu nevyplývá, že by jí v průběhu řízení před krajským soudem nějaké náklady nad běžnou úřední činnost vznikly.

Poučení:

Toto rozhodnutí nabývá právní moci dnem doručení účastníkům (§ 54 odst. 5 s. ř. s.).

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, který o ní také rozhoduje.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje,

vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud. Variabilní symbol pro zaplacení soudního poplatku na účet Nejvyššího správního soudu lze získat na jeho internetových stránkách: www.nssoud.cz.

Hradec Králové 18. března 2022

JUDr. Jan Rutsch v. r.
předseda senátu